

Styrdokument för krisberedskap 2015-2018

Motala kommun

Del: Utbildnings- och övningsplan

Beslutsinstans: Kommunstyrelsen
Datum: 2016-01-19

Diarienummer: 15/KS 0339
Paragraf: KS § 11

Reviderande instans:
Datum:

Diarienummer:
Paragraf:

Gäller från: 2016-01-19

Styrdokument för krisberedskap 2015-2018

Utbildnings- och övningsplan

Syfte och mål

Kommunen behöver ha en generell förmåga att hantera allvarliga händelser oavsett deras karaktär. **Ansvarsprincipen** gäller, det innebär att den som är ansvarig för en verksamhet under normala förhållanden också är det vid allvarliga händelser och därmed även för att det då sker nödvändig samverkan med andra aktörer.

Planen utgår från identifierade behov grundade bl.a. på kommunens risk- och sårbarhetsanalys och erfarenheter från genomförda utbildningar och övningar.

Målet är att:

- Förtroendevalda och tjänstemän har god kunskap om och förståelse för krishanteringssystemet.
- Kommunen har god förmåga att leda, samordna och informera under en krissituation.
- Kommunen har god förmåga att samverka med andra aktörer före, under och efter en kris, större händelse, stor olycka eller extraordinär händelse.

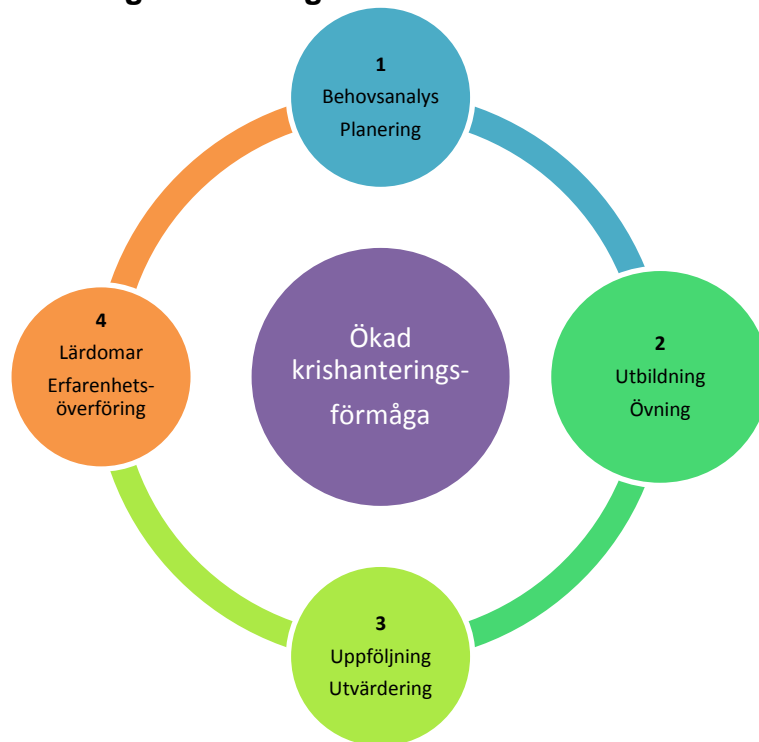
Målgrupper

- krisledningsnämnd
- kommunchef/beslutsfattare
- krisledningsstab
- kommunikatörer
- krisstöd (POSOM)
- ansvarig nämnd och förvaltning med samhällsviktig verksamhet
- beredskapsfunktioner på resp. verksamhet..

Samverkan

Samverkan kan ske genom utbyte av utbildningar, övningar och övningsledare. Gemensamma utbildningar med grannkommuner eller andra samverkande kan förekomma, liksom användande av gemensamt material och underlag vid såväl utbildning som övning.

Process för utbildning och övning

Varje övning ska föregås av en behovsanalys och planering och ha ett tydligt syfte och mål. Behovsanalysen belyser förmågor, erfarenheter (från övning/händelse, RSA, förmågebedömning), förändringar (av organisationen, samverkanspartner) och uppgifter (organisationens, den enskildes).

Planeringen ska redogöra för övningens:

- Mål och syfte
- Målgrupp
- Avgränsningar och resurser
- Övningstyp/metod
- Scenario
- Övningsdokumentation
- Uppföljning/erfarenhetsåterkoppling

Stöd för planering finns att få från säkerhetsstrategen och genom handboken *Övningsvägledning* (på intranätet).

Samtliga övningar ska omfatta ett utvärderingsmoment (vad har vi lärt oss, hur tar vi tillvara erfarenheterna). Utvärdering med lärdomar ska återkopplas till de övade och till förvaltnings- och kommunledningen. Varje övning ska redovisas till säkerhetsstrategen för vidare redovisning till länsstyrelsen och MSB.

Olika övningstyper

Funktionsövning, exempel

- pröva larmplaner/förmågan att snabbt komma igång med krishantering.
- pröva uppstart av olika funktioner eller hela staber.
- pröva sambandssystem, t.ex. Rakel, och annan utrustning för krisledning.
- pröva beslutsprocesser inom/mellan organisationer.
- pröva checklistor, krisplaner.

Seminarieövning

En halv- till en heldagsövning i seminarieform för att t.ex.

- reflektera över tänkbara händelser som kan drabba aktören
- upptäcka brister och styrkor i olika moment i krisberedningsplaner
- identifiera ansvar och roller
- förbereda organisationen inför en simuleringsövning med motspel
- diskutera t.ex. sociala mediers påverkan på en händelse.
- bedöma beslutsfattare i olika bedömandemodeller och beslutsfattande.

Stabsövning

– pröva och utveckla förmågan att arbeta med analys-/beredning-, stabs-, kommunikations- och samverkansformer.

– pröva och utveckla förmågan att skapa och förmedla en samlad lägesbild.

Simuleringsövning med motspel

Oftast en regional större övning då kommunens/organisationens krisledning samövas med roller, arbetssätt och prioriteringar.

Målgrupper och tidsplan 2015-2018

Krisledningsnämnd

2015

- Länsstyrelsens utbildning i krishanteringssystemet, roll och ansvar, Samverkan Östergötland.
- Funktionsövning (startövning) med krisledningsstaben

2016

- Seminarieövning

2017

- Simuleringsövning med motspel (regional övning)

2018

- Seminarieövning

Kommunens övriga politiker

2016

- Information om kommunens krishanteringsorganisation, roll och ansvar
- Medieträning

Krisledningsstab

2015

- Stabs- och ledningsmetodik, krishanteringssystemet, kommunens krisorganisation, Samverkan Östergötland.
- Rakel – användarutbildning
- Funktionsövning (startövning) med krisledningsnämnden
- Evakueringsövning (UTÖ) med Länsstyrelsen

2016

- Stabschefsutbildning
- Utbildning i kvalificerad beslutsfattning (fortsättning av stabs- och ledningsmetodik)
- Stabsövning
- Seminarieövning
- Rakel-utbildning

2017

- Stabsövning
- Simuleringsövning med motspel (regional övning)

2018

- Seminarieövning

Beslutsfattare/chefer

2015

- Krishanteringssystemet, roll och ansvar, kommunens krisorganisation, Samverkan Östergötland.
- Evakueringsövning (UTÖ) med Länsstyrelsen

2016

- Utbildning i kvalificerad beslutsfattning (fortsättning av stabs- och ledningsmetodik)
- Seminarieövning
- Medieträning

2017/2018

- Stabs- och ledningsmetodik (för nya chefer)
- Simuleringsövning med motspel (regional övning)

POSOM-krisstöd

2015

- Stabs- och ledningsmetodik, krishanteringssystemet, kommunens krisorganisation, Samverkan Östergötland.

2016

- Seminarieövning

2017/2018

- Seminarieövning
- Simuleringsövning med motspel (regional övning, beroende på scenario)

Samhällsviktig verksamhet¹

2016

- Stabs- och ledningsmetodik
- Utbildning/övning baserad på RSA
- Seminarieövning

2017/2018

- Simuleringsövning med motspel (regional övning, beroende på scenario)

Kriskommunikation

2015

- Kriskommunikationsutbildning 1, exempel från andra kommuner

2016

- Kriskommunikationsutbildning 2, scenario och övning av roller i kriskommunikationsarbetet
- Medieträning för nyckelpersoner

---

¹ Samhällsviktiga verksamheter utifrån RSA: drivmedelsproduktion (biogas), hemtjänst, hemsjukvård, äldreomsorg, omsorg om funktionshindrade, socialtjänst, barnomsorg, grundskola, dricksvattenförsörjning, avloppshantering, fastighetsunderhåll, renhållning, väghållning, kommunala storkök, interna IT-system, telefonväxel/post, räddningstjänst

Ansvar för genomförande

Kommunstyrelsen ansvarar för att kommunens krisledningsorganisation är utbildad och övad för att kunna hantera störningar och extraordinära händelser.

Nämnderna ansvarar för att respektive verksamhet är utbildad och övad för att kunna hantera störningar och extraordinära händelser.

Förvaltningarna ansvarar för planering och genomförande av övningar med sina respektive förvaltningar. Målet är att alla förvaltningar ska öva hela eller delar av sin verksamhet i seminarie- eller spelform minst vartannat år under mandatperioden. Övningarna kan integreras med kommunens övergripande övningar eller tillgodoräknas via t.ex. myndighetsledda övningar. Övningen måste inbegripa förvaltningens ledning.

Säkerhetssamordnaren ansvarar för planering och genomförande av utbildning i krishanteringssystemet och kommunens krisorganisation på ledningsnivå samt för stödet till förvaltningarna.

Kommunikationschefen ansvarar för planering och genomförande av utbildning i kriskommunikation och medieträning samt stödet till förvaltningarna.

POSOM-styrgrupp i samråd med säkerhetschefen ansvarar för utbildning och övning för POSOM.

Ekonomi

Enligt ansvarsprincipen bekostas utbildning och övning i förvaltningarna i huvudsak av de ansvariga själva. Möjlighet till ekonomiskt stöd finns att få genom kommunledningsförvaltningen, statsbidrag för krisberedskap. Utbildning och övning för den kommunövergripande krisledningen bekostas av statsbidrag för krisberedskap. Kostnaden för arbetstid belastar förvaltningarna.

Referenser

Lagen om kommuners och landstings åtgärder inför och vid extraordinära händelser i fredstid och höjd beredskap, LEH (2006:544)

Överenskommelse om kommunernas krisberedskap, precisering av mål och ersättning för uppgifter i LEH, SKL och MSB 2013

Kommunal risk- och sårbarhetsanalys för mandatperioden 2015-2018, KS § 153 2015-09-22